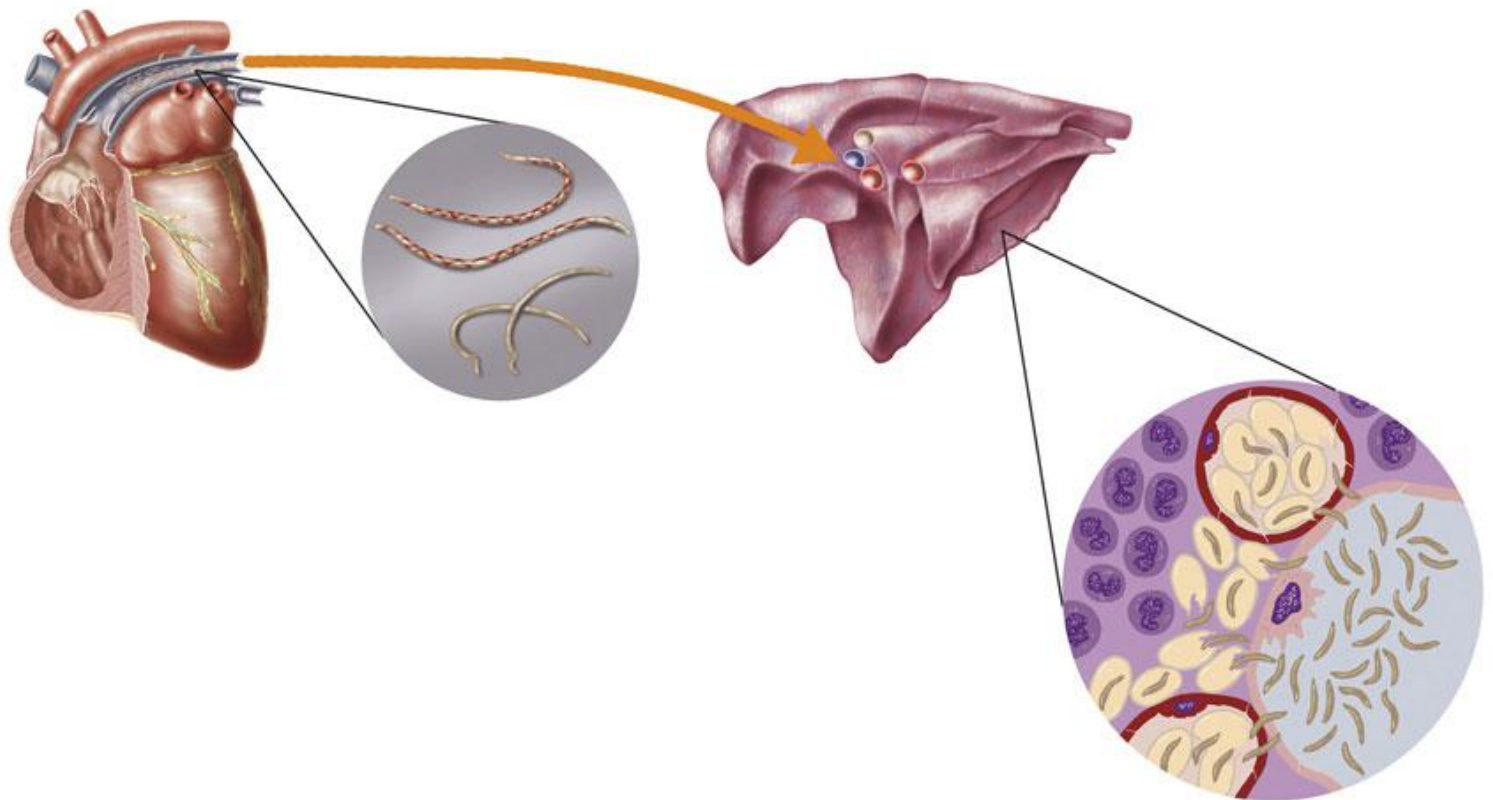

Pas på parasitterne!

Fransk hjerteorm (*Angiostrongylus vasorum*) og rævens lungeorm (*Crenosoma vulpis*) er parasitter, som smitter hunde og ræve via snegle.

Tekst: Bayer/Torben Møller-Nielsen

Illustrationer: Bayer

Fransk hjerteorm og rævens lungeorm overføres til hunde og ræve ved kontakt med snegle. Infektion med fransk hjerteorm giver hunde alvorlige hjerte- og lungeproblemer og kan være livstruende, hvis den ikke opdages og behandles i tide. Rævens lungeorm giver typisk et mildere forløb og kan gå ubemærket hen.

Hjerteormens larver kan findes på ræve- eller hundeaafføring. Afføringen bliver spist af snegle, som på den måde inficeres af larven. I sneglen gennemgår parasitten to udviklingsstadier og er derefter klar til at smitte. Når en hund så spiser eller slikker på en snegl, der er inficeret, bliver hunden smittet med parasitten, som lægger sine æg i blodbanen. Æggene ender i lungernes små blodkar, hvor de klækkes og havner i lungerne som larver. Hunden hoster larverne op og sluger dem, hvorefter de ender i afføringen, og ringen er sluttet.

Smitten sker altså typisk, når hunde med vilje eller ved et uheld æder snegle eller slikker på dem. Men de kan også smittes, når de søger gennem buskadset, æder græs, drikker fra vandpytter eller udendørs vandskåle, eller hvis sneglene sidder på hundenes legetøj. Også frøer og tudser er mistænkt for at kunne smitte hunde, dog i begrænset omfang.

Smitterisikoen er størst i løbet af foråret og sommeren, hvor sneglene er mest aktive. Dyreklinikerne oplever, at sensommer og efterår er der, hvor flest hunde kommer til undersøgelse på grund af symptomer på hjerte- eller lungeorm. Der går altså typisk nogle måneder, inden man opdager, at hunden er syg.

Risikofaktorer

- Geografisk udbredelse (se kort).
- Unge hunde < 2 år.
- Tidligere smittede hunde.
- Hunde med risikoadfærd (f.eks. altædende eller meget nysgerrige hunde).
- Jagt-, spor- eller arbejdshunde samt andre hunde, som går meget uden snor i smittede områder.

Den vigtigste risikofaktor er, om området, hvor hunden færdes, er inficeret.

Dernæst kommer hundens alder. Over 50 % af de smittede hunde er yngre end 18 måneder.

Årsagen er, at yngre hunde har større tendens til at undersøge ting med munden. Dette er meget vigtigt for at de udvikles normalt, og bør man ikke forhindre.

En ung jagthund, der bor i Nordsjælland, kan derfor anses for at være i høj risiko.

Det er dog vigtigt at vide at hunde af alle racer i alle aldre kan blive smittet.

Hvor findes parasitten

Fransk hjerteorm siges at være importeret fra Frankrig, heraf kaldenavnet. Den blev første gang påvist i Nordsjælland, og derfra har parasitten spredt sig til det meste af landet.

En spørgeundersøgelse blandt 267 danske dyrlægeklinikker udført af Bayer A/S i 2011, viste at mindst hver tredje klinik på landsplan i gennemsnit har diagnosticeret mindst ét tilfælde af fransk hjerteorm indenfor det sidste år. På Sjælland var 22,5 % af de hunde, som havde symptomer på fransk hjerteorm, positive. Til sammenligning var 11,2 % af de mistænkte hunde på Fyn og Sønderjylland positive, og i Midt-og Nordjylland var det kun 5,3 % af de hunde mistænkt for hjerteorm, som var positive. Parasitten findes i hele Danmark, men er primært udbredt i de østlige egne.

Rævens lungeorm antages at være mere spredt over hele landet og ses ikke helt så hyppigt som den franske hjerteorm. I 2006 viste en undersøgelse af ræve og hunde i Midtjylland, at 12,5 % af de undersøgte ræve var positive for rævens lungeorm, og 5,7 % af de undersøgte hunde (symptomfri jagt- eller brugshunde) var positive.

Symptomer på fransk hjerteorm

Fransk hjerteorm kan være svær at opdage, fordi symptomerne kan variere i både styrke og varighed. Nogle gange kan symptomerne aftage helt i perioder, og i sjældnere tilfælde vises næsten ingen symptomer. Der er dog nogle symptomer, der går igen hos de fleste.

Hvis din hund har hoste, rømmer sig ofte eller virker træt og bare ikke opfører sig, som den plejer, så skal du være opmærksom på, at det kan være hjerteorm og kontakte din dyrlæge. I alvorlige tilfælde kan blodets evne til at størkne være svækket. Det ser man som blødninger, som ikke stopper naturligt selv ved mindre sår eller skader. Hvis der er blødning i det centrale nervesystem, som for eksempel i hjernen eller rygmarven, kan man se nervøse forstyrrelser i form af nedsat balanceevne eller markant ændret adfærd.

Symptomerne opstår bl.a., når larverne vandrer igennem kroppen og ud til lungerne, hvor de hostes op. Larvevandringen kan give omfattende skader i hundens krop.

De voksne orm sidder i blodårerne mellem hjertet og lungerne og kan give symptomer

Hund med blødning under slimhinden som følge af fransk hjerteorm.

på hjertesvigt. Det viser sig som træthed, vedvarende hoste og nedsat vilje til at arbejde. Der går typisk 30-60 dage fra hunden smittes, til man kan teste den positiv.

Når man først ser symptomerne, så er der ofte allerede sket synlige skader på hundens lungevæv.

Hvis din hund har nogle af nedenstående symptomer, bør du få den undersøgt af dyrlægen. Bor du i et område, hvor smitten findes, kan regelmæssige undersøgelser anbefales.

Vejrtrækningsproblemer

- Hoste.
- Åndenød eller bliver hurtig træt (motionsintolerance).

Blødningsforstyrrelser

- Overdreven blødning fra selv mindre sår.
- Røde pletter på slimhinderne (kig i munden).
- Blodmangel (bleghed omkring øjne og gummer).

Utrivelighed

- Vægttab eller nedsat appetit.
- Opkastning eller diarré.

Ændringer i adfærd

- Nedstemthed.
- Pludselige ændringer i adfærd eller balanceevne.

Behandling og forebyggelse

Fransk hjerteorm eller rævens lungeorm kan ikke forebygges eller behandles med den traditionelle brug af ormepiller.

Behandling:

Hvis diagnosen stilles i tide, er behandlingen af fransk hjerteorm og rævens lungeorm i princippet nem at udføre. Det afhænger af, hvor store skader der er sket på hundens hjerte og lunger. Nøglen til en vellykket behandling er at gribe ind hurtigt.

Din dyrlæge kan ordinere et lægemiddel for at behandle parasitterne. Nogle hunde kan have symptomer på alvorlig hjerte- og lungesygdom. I disse tilfælde kan det blive nødvendigt med

indlæggelse og intensiv behandling. Andre hunde kan behandles hjemme og kræver derefter ét eller flere opfølgingsbesøg for at vurdere forløbet. Din dyrlæge tager stilling til, hvad der passer bedst i det enkelte tilfælde.

Forebyggelse ved forudgående diagnose stillet af dyrlægen:

Der kan være flere grunde til at forebygge fransk hjerteorm. For eksempel er hunde, som lever i smittede områder, og som udviser risikoadfærd, i høj risiko for at blive smittet. Hvis din hund tidligere har haft fransk hjerteorm, er det vigtigt at tage stilling til, hvordan du forebygger det fremadrettet, da din hunds hjerte og lunger kan have taget varig skade.

Der er to måder man kan forebygge fransk hjerteorm på:

- Man kan indlevere afføringsprøver fra hunden regelmæssigt til kontrol hos dyrlægen.
- Man kan forebygge med lægemidler. Spørg din dyrlæge til råds.

Du kan også gøre en aktiv indsats i dit nærmiljø ved at bekæmpe snegle og ved at samle din hunds afføring op, så den ikke er med til at sprede smitten.

Kort, som viser hyppigheden, og dermed også risikoen, for smitte med fransk hjerteorm.

